

KOKOŠ HRVATICA

POLJOPRIVREDNA SAVJETODAVNA SLUŽBA

Uzgoj kokoši hrvatice „dudice“ počeo je u prvoj polovici 20. stoljeća na područjima uz tok rijeke Drave. Godine 1917. Ivan Lakuš iz Podravine križao je domaću kokoš s pijetlovima pasmine leghorn, u daljnjem je uzgoju izlučivao sve jedinke s bijelim perjem, a ostavljao one s crnom, crvenom, smeđom i jarebičastom bojom perja. Konačni izgled kokoš hrvatica dobiva križanjem pasminom welsummer. Zbog događaja vezanih za Drugi svjetski rat te kasnijeg prodora hibridnih pasmina, uzgoj kokoši hrvatice bio je potpuno potisnut.

Krajem osamdesetih godina prošlog stoljeća, zahvaljujući entuzijazmu pojedina s područja Međimurja i Podravine, pokrenuta je akcija za revitalizaciju uzgoja kokoši hrvatice, a zahvaljujući mjerama potpore ruralnog razvoja od strane Ministarstva poljoprivrede, posljednjih godina matična populacija kokoši hrvatice u stalnom je porastu.

KOKOŠ HRVATICA

Tablica 1. Broj kokoši hrvatica upisanih u Jedinostveni registar domaćih životinja, koji vodi Hrvatska poljoprivredna agencija, od 2008. do 2010. godine, po županijama

Županija	2008. godina		2009. godina		2010. godina	
	Kokoši	Pijetlovi	Kokoši	Pijetlovi	Kokoši	Pijetlovi
Brodsko-posavska	10	1	20	2	50	5
Dubrovačko-neretvanska	0	0	0	0	60	7
Koprivničko-križevačka	20	2	30	3	40	4
Ličko-senjska	36	4	36	4	16	2
Osječko-baranjska	25	3	23	3	23	3
Primorsko-goranska	0	0	0	0	4	1
Varaždinska	10	1	10	1	155	17
Virovitičko-podravska	0	0	0	0	85	10
Vukovarsko-srijemska	231	21	230	23	59	6
Zagrebačka	29	3	40	4	40	4
Ukupno	361	35	389	40	532	59

KOKOŠ HRVATICA

FENOTIPSKE ODLIKE SOJEVA KOKOŠI HRVATICE

Kokoš hrvatica ubraja se u pasmine kombiniranih svojstava. Na području Republike Hrvatske uzgajaju se četiri soja: crveni, crni, jarebičasto-zlatni i crno-zlatni. Za sve su sojeve karakteristični bijeli podušnjaci, kod crvenog i jarebičasto-zlatnog soja bijele noge, a kod crnog i crno-zlatnog soja sive noge.

Crveni soj

Pijetao i kokoš crvenog soja imaju osnovnu ciglastocrvenu boju perja s narančastozlatnim vratom bez crnog crteža. Pijetao ima crni rep metalnozelenog sjaja, dok je kod kokoši crno obojen samo vrh repa.

Crni soj

Crni soj karakterizira posve crna boja perja, metalnog sjaja i kod kokoši i kod pijetlova.

Jarebičasto-zlatni soj

Jarebičasto-zlatni pijetao ima narančastozlatni vrat i bočna pera sedlišta, dok su im leđa, gornji dio krila i letna pera sjajne tamnocrvene boje. Prsa, trbuh, rep i poprečna krilna crta crne su boje metalnozelenog sjaja. Kokoši imaju narančastozlatni vrat dok je ostatak tijela pokriven perjem koje je simetrično obrubljeno okernožutom i sivosmeđom bojom, a vrh repa crne je boje.

Crno-zlatni soj

Pijetao ovog soja ima narančastozlatni vrat, leđa i zavjesu sedlišta, dok je ostatak tijela pokriven crnim perjem metalnozelenog sjaja, kokoši imaju narančastožuti vrat, a ostalo je perje crne boje metalnozelenog sjaja.

UZGOJ KOKOŠI HRVATICE

Izbor matičnih životinja provode djelatnici Hrvatske poljoprivredne agencije (HPA), među životinjama u dobi od najmanje 18 tjedana. Svi rasplodni mužjaci i ženke obilježavaju se trajnim nožnim prstenom s utisnutim matičnim brojem, pri čemu se formiraju matična jata. Veličina jata ograničena je na porodicu optimalne veličine od 11 jedinki, s omjerom spolova 1 pijetao na 10 kokoši. Jedan uzgajivač može imati više porodica uz uvjet osiguravanja odvojenog držanja porodica.

DRŽANJE KOKOŠI HRVATICE

Kokoš hrvatica uzgaja se slobodnim načinom držanja kojim se podrazumijeva da životinje veći dio života provode na otvorenom, slobodno se krećući livadama, voćnjacima i drugim vegetacijom bogatim staništima. Peradarnik služi tome da se odraslim životinjama tijekom noći ili u nepovoljnim vremenskim uvjetima osigura sklonište.

Budući da se kokoš hrvatica uzgaja u slobodnom sustavu držanja, uzgajivač mora osigurati sljedeće minimalne prostorne i građevinske uvjete za smještaj rasplodnih životinja:

1. Objekt ili njegov zaseban dio solidne građe namijenjen smještaju pijetlova i kokoši kroz noć, s minimalno 0,2 m² podne površine po životinji

2. Ograđeni ispust za životinje u vrijeme rasploda, uzgoja podmlatka i proizvodnje konzumnih jaja od minimalno 10 m² po životinji. Ispust mora imati neposrednu vezu s peradarnikom i treba biti ograđen ogradom visine minimalno 180 cm

3. Životinjama se u peradarniku mora pružiti mogućnost sjedenja na drvenim gredicama (prečkama) promjera 5-7 cm, duljine 35 cm po životinji te udaljenosti od zida najmanje 40 cm

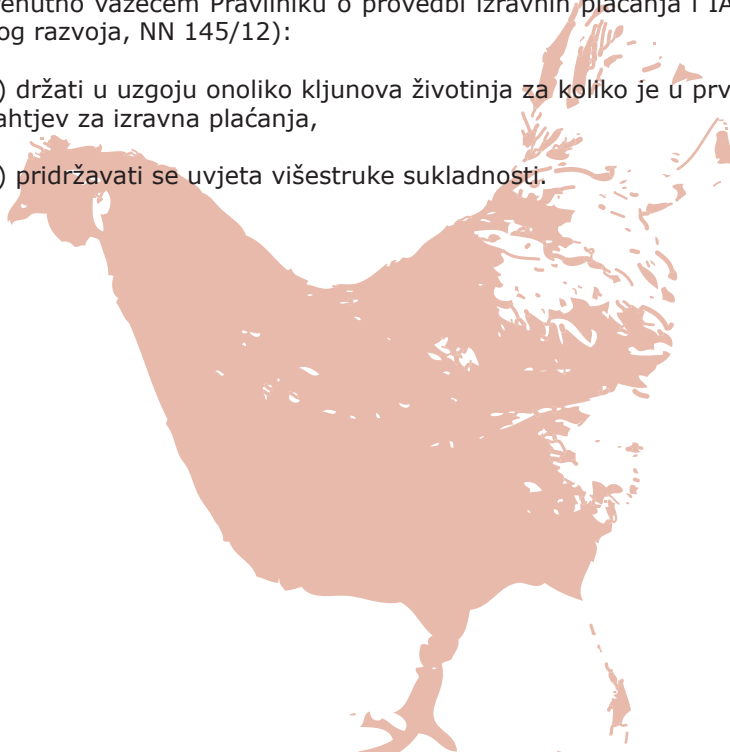
KAKO OSTVARITI PRAVO NA IZRAVNA PLAĆANJA

Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo koje se bavi ili se želi baviti uzgojem i držanjem kokoši hrvatice (izvorna i zaštićena pasmina domaćih životinja) da bi moglo ostvariti pravo na izravna plaćanja (poticaje), koji iznose do 60,00 kn po kljunu, trebaju učiniti sljedeće:

- 1) Kupiti uzgojno valjane piliće,
- 2) Kontaktirati Hrvatsku poljoprivrednu agenciju radi prstenovanja kokoši u dobi od 18 tjedana i formiranja jata – upis u Jedinstveni registar domaćih životinja (pridržavati se uvjeta držanja kokoši hrvatice),
- 3) Podnijeti Godišnji zahtjev za izravna plaćanja u razdoblju od 1. ožujka do 15. svibnja,
- 4) Do 31. prosinca tekuće godine dostaviti u HPA ispunjeni Očevidnik (u Očevidniku se vodi evidencija o proizvodnji jaja po matičnom jatu tijekom godine dana, te se tako pravda podneseni Zahtjev za izravna plaćanja).

Korisnik izravnih plaćanja za očuvanje izvornih i zaštićenih pasmina obavezan je tijekom obveznog razdoblja koje traje najmanje dvije godine (prema trenutno važećem Pravilniku o provedbi izravnih plaćanja i IAKS mjera ruralnog razvoja, NN 145/12):

- 1) držati u uzgoju onoliko kljunova životinja za koliko je u prvoj godini podnio zahtjev za izravna plaćanja,
- 2) pridržavati se uvjeta višestruke sukladnosti.

U Republici Hrvatskoj u koordinaciji i uz pomoć djelatnika Poljoprivredno savjetodavne službe osnovane su četiri Udruge koje se bave uzgojem i držanjem kokoši hrvaticе.

UDRUGA KOKA HRVATICA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE
Trg Sv. Josipa 10
33 520 Slatina
Kontakt osoba: Tihana Bišćan
mob: 091/4882-809

UDRUGA UZGAJIVAČA KOKOŠI HRVATICA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE
Trg Bana Jelačića 17
42 000 Varaždin
Kontakt osoba: Zlatko Herceg
tel: 042/212-050

UDRUGA KOKA HRVATICA SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE
Fra Silvestra Kutleše 10
21 260 Imotski
Kontakt osoba: Tomas Željko
mob: 099/796-6211

UDRUGA ZA ZAŠTITU AUTOHTONIH PASMINA PERADI KOKA
HRVATICA BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE
Poljana Franje Tuđmana 4
43 000 Bjelovar
Kontakt osoba: Darija Marković
mob: 091/4882-789

www.savjetodavna.hr